

בפצותי שיח

דבר המערכת

בתקופה שבין חג השבועות מתן תורתנו, עד לימי הרחמים והסליחות, אין ביניהם ימי מועד, ומשך חכנו בדעתינו, איזה נושא נרים על נס קמיה רבנו ותלמידיהו, וממחשבה למעשה, קבענו את הענין המרכזי הבא, בו נעסוק בגליון הנוכחי ושלאחריו - 'תפילה'.

את הקשר בין 'תפילה' להרב זצוקללה"ה זיע"א, אין צורך לתאר במילים, כאשר כל מי שזכה ולו במעט, לחסות בצילו, או אפילו לשמוע ברכה ועיצה קצרים, תמיד שמע את המילה 'תתפלל', 'שיתפלל', 'תתפללו'. ולעיתים היה מוסיף הרב זצ"ל 'חז"ל אמרו במסכת ברכות אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה, יחזור ותפלל, שנאמר: "קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'".

פרק מיוחד וארוך ביותר, הקדיש רבינו בספרו 'ארחות ישר' בו הוא מאריך על ענייני התפילה, מעלתה, סגולתה ועוד, ומביא דינים המצויים שאדם דש בעקביו, כאשר הבאנו את הדברים בגליון שבפנינו.

מלבד זאת, כבר לימדונו חז"ל (ברכות ל"ב ב') כי תפילה היא אחד מארבעה דברים שצריכים חיזוק, קרבנו אל המלאכה להביא מדברי רבינו בעניינים אלו, חלקם נתפרסמו ברבות השנים, וחלקם רואים כאן אור לראשונה בגליון זה.

הוספנו שוב את מדור 'גנזי הדעת' תשובות רבינו על ענייני פסוקי דזמרה, ערוכים הדק היטב ב"ג נפה, ע"י רבני 'דעת נוטה', בתוספת הרבה דברי חפץ והמדורים הקבועים.

נחתום בדברי מרן החזו"א זצוקללה"ה (קובץ אגרות, ח"ב, ב'), וז"ל: **ומה נפלא הדבר כי ביכולת האדם להשיח דאגותיו לפני אדון עולם ית' כאשר הוא משיח לרעהו, והמקום ב"ה מכנהו ילד שעשועים ותפלה בעת צרה שהאדם נצטוו עליה, היא לו לעזר ותרופה מתמדת משמחת לב ומאירת עינים, עכ"ל הטהור.**

ובצאתינו מן המלאכה, נעתיר לשוכן מרומים דיהא רעוא, שנזכה להידבק במידותיו של הרב, וללמוד מדרכיו, אורחות חייו והנהגותיו בקודש, עדי נזכה לתחיית המתים, ובנין בית המקדש במהרה ממש.

המערכת

תורת שיח

ליקוטי בתר ליקוטי במשנת התפילה במשנת הרב זצוק"ל

ביאורי תפלה

המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים. כמ"ש בנדרים ל"ט ב' שהמאורות אין רוצים לצאת ולהאיר כל יום (פירש"י מפני שהרשעים משתחווים להם) והקב"ה מורה בהן חצים וחניתות עד שיוצאים וזהו מפני שמרחם על העולם שיהא אור, וזהו ברחמים. טעמא דקרא, תפילה

הבוחר בשיירי זמרה. צ"ב היכן מצינו שבחר בשיירי זמרה. וי"ל עפ"מ דאיתא ביל"ש ס"פ נח (רמז ס"ב) משנולד יעקב אבינו עד שאמרו בניו שירה על הים היו גרים ותושבים ומשועבדין והודו להקב"ה מתוך מדת היסורין ואמרו לפניו שירה לכך בחר ביעקב ובבניו שהן משבחין אותו שנאמר (ישעי' מ"ג כ"א) עם זו יצרתי לי תהלתי יספור, הרי שהקב"ה בחר בישראל בשביל השירה שאמרו.

ועו"ל דפירוש הבוחר הוא מלשון כסף נבחר לשון צדיק (במשלי י"ז), והיינו ששיירי זמרה להקב"ה הוא סגולה למחילת עונות כדפרש"י בשופטים רפ"ו ויעשו בני" הרע בעיני ה' עד כאן נאמר ויוסיפו שהיה נצבר חטא על חטא וע"י השירה (של דבורה

וברק) נמחל להם כל מה שעשו ועתה מתחילין לחטוא מחדש, ומקורו במדרש שוח"ט פ"ח, ואיתא שם עוד, כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה בידוע שמוחלין לו עונותיו ונעשה כבריה חדשה וכו' עיי"ש.

טעמא דקרא, תפילה

הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה וגו'. בגיטין ס"ח ב' מבואר שהוא כפשוטו שנתירא מאשמדאי, ותמוה אטו גבורים יכולין להלחם בשד שהוא רוחני. וי"ל דגבורים הכונה יראי שמים שיודעים להתפלל ושיתפללו עליו שלא יזק, וא"צ לעמוד סביב מטתו ממש אלא הכונה שבתפלתן שמרו מטתו.

טעמא דקרא, שיר השירים ג' ז'

השינוי בין ברכות קרי"ש דשחרית לשל ערבית

נשאלתי מדוע בברכות ק"ש דערבית הלשון הוא מלכותך ראו בניך בוקע ים לפני משה זה אלי ענו ואמרו ה' ימלך וגו', ואילו בברכות ק"ש דשחרית הלשון הוא שירה חדשה וכו' יחד כולם הודו והמליכו ואמרו ה' ימלך לעולם ועד, ולא אמרינן

המשך בעמוד 2

שיח היראה

מעובד מתוך הערך 'תפילה' בספר 'אורחות ישר' להרב זצוק"ל

גודל מעלת התפילה

הנה גודל מעלת התפילה אמרו חז"ל (בתנחומא מקץ סי' ט') שאין לך גדולה מן התפלה ובגמ' (ברכות ל"ב ב') גדולה תפלה יותר ממעשים טובים שאין לך גדול במעשים טובים יותר ממשה רבנו אעפ"כ לא נענה אלא בתפילה הרי שאפ"י משה רבנו הוצרך לתפלה. ואמרו (שם) גדולה תפלה יותר מן הקרבנות. ובמילה (כ"א א') סבירא ליה לר' יוחנן דגדולה תפלה מתורה ומביא ראי' מאלישע שלא עשה כל הנסים אלא ע"י תפלה ע"ש [וכתבו הפוסקים בשם הרוקח (מובא במ"ב סי' ק"ו) שהמבטל תפלה בשביל תורה אפ"י לומד עם אחרים כל היום כאילו לא למד כלום] ואמרו (שמו"ר פ"ח) לא יצאו ישראל ממצרים אלא ע"י תפלה, ואמרו (ויק"ר פ"ל) בדורותינו שאין לנו לא מלך ולא נביא ולא כהן ולא אורים ותומים אלא תפלה בלבד, ואמרו (תנחומא וירא א') הוה זהירין בתפלה שאין מדה אחרת יפה הימנה והיא גדולה מכל הקרבנות ואפ"י אין אדם כדאי לענות בתפלתו ולעשות חסד עמו כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים אני עושה חסד עמו, ואמרו (בספרי ואתחנן) יפה שעה אחת בתפלה יותר ממעשים טובים, ואמרו (בת"ז פ"א) שקולה תפלה ככל המצות, ואמרו (ש"ט

פקמ"ב) אין עומד לאדם לא ממונו ולא חכמתו ולא גבורתו ומהו עומד לו תפלתו, ואמרו (תנחומא וישלח ט') אע"פ שחרב ביהמ"ק לא נשתייר בדינוי אלא התפלה בלבד.

כח התפילה

וכחה של תפלה כבר אמרו חז"ל (תנחומא ואתחנן ד') אין הקב"ה פוסל תפלת כל ברי', ואמרו (מכילתא דרשב"י משפטים כ"ב) לא יאמר אדם איני כדאי להתפלל על ביהמ"ק ועל ישראל ת"ל שמוע אשמע צעקתו, ואמרו (נדה ע') מה יעשה אדם ויחכם יבקש רחמים ממי שהחכמה שלו, ואמרו

הרב זצוק"ל באמירת תהילים

המשך בעמוד 2

תורת שיח

וישראלים מעכבין את הקרבן, אבל מש"כ להלן שהיו מתפללין כו' זה יכולין להתפלל בביהכ"נ שם שהי' חוץ לעזרה.
כתי"ק (ועי' בדרך חכמה על אתר ובביה"ל שם)

תפילה על יראת שמים של חבירו

ברכות י' א' חטאים כתיב, הק' במהרש"א בחדא"ג מה מועיל תפלה על חברו שישוב הרי הכל ביד"ש חוץ מי"ש, לפמש"כ בחזו"א סוף או"ח דמה שבא ע"י תפלת אדם אין זה נקרא בידי שמים מיושב זה ע"ש.
יישוב הדעת שם

תפילת משה רבינו

שבת ל' א' עמד משה כו' כמה תפלות כו', עי' מהרש"א בחדא"ג שהק' מהא דא' פ"ק דברכות משה תלה בזכות אחרים תלו לו בזכות עצמו הא משה נמי תלה בזכות עצמו שהתפלל כמה תפלות אך כשראה שלא נענה אז תלה בזכות אבות, וי"ל דמשה לא תלה בזכות עצמו ולא הזכיר זכויותיו רק בקש רחמים על ישראל ואפ"ה לא נענה עד שהזכיר זכות אבות אבל זכות עצמו לא הזכיר ולכן תלו לו בזכות עצמו.

יישוב הדעת שם

מדוע לא נשנית תפילה, בין 'אלו דברים שאין להם שיעור'

וראיתי במשנה ראשונה שהק' אמאי לא תני תפלה לד' הרמב"ם שהוא מה"ת שאין לו שיעור וי"ל משום שאסור להאריך בתפלה יותר מג' שעות כמ"ש רמב"ן בס"פ בשלח ואפשר שהוא מה"ת ועכ"פ אין מצוה להאריך יותר מזה.

שערי אמונה, ריש פאה

האם 'עיון תפילה' נחשב דברים שבין אדם לחבירו

ובתו' אנשי שם הקשה הא עיון תפלה אינו בין אדם לחברו וי"ל דכל ברכות התפלה הוא על רוב העולם וי"ל דלכך הוא בכלל גמ"ה, ורש"י פי' משום דכתיב גומל נפשו איש חסד.

שערי אמונה ריש פאה

זה אלי ענו ואמרו, והנראה, דהנה ישראל עברו בים באשמורת הבוקר כמבואר בקרא (שמות פ"ד, כ"ד כ"ז) ויהי באשמורת הבוקר וישקף וגו' וישב הים לפנות בוקר לאיתנו ומצרים נסים לקראתו, ובמכילתא בשלח פ"ה סכ"ד (לפי גירסת הגר"א) מבואר שישראל עברו את הים לפני עלות השחר והמצרים טבעו בעלוה"ש, ובגמרא סוטה ל' ב' תניא בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה וכו', ומשמע שבסוף הלילה כשעלו מן הים התחילו לומר את השירה, וכ"ה הלשון בפסחים קי"ז א' בשעה שעלו מן הים, ויתכן שכשסיימו את השירה כבר היה ביום, ולפי"ז נמצא דהפסוק זה אלי ואנוהו שהוא בתחילת השירה נאמרה בלילה, ולכן רק בערבית תקנו לומר זה אלי, אבל בשחרית שאז כבר גמרו את השירה לא אמרין זה אלי ענו ואמרו, אלא יחד כולם הודו והמליכו ואמרו ה' ימלוך וגו', שפסוק זה שהוא בסוף השירה כבר אמרוהו ישראל ביום. ולפי"ז מובן גם מה שבערבית מקדימין הצלת ישראל לטביעת המצרים המעביר בניו בין גזרי ים סוף את רודפיהם ואת שונאיהם בתהומות טבע ואילו בשחרית מקדימין טביעת המצרים לפני הצלת ישראל זדים טבעת ואח"כ ידידים העברת, ולפ"מ דמבואר במכילתא שישראל עברו את הים לפני עלות השחר והמצרים טבעו בעלוה"ש וכנ"ל א"ש דלכן בערבית תקנו להקדים הצלת ישראל שהיתה בלילה לפני טביעת המצרים שהיתה מאוחר יותר בזמן עלוה"ש, אבל בשחרית מכיון שטביעת המצרים היתה בתחילת היום בעלוה"ש תיקנו להזכיר זה לפני הצלת ישראל שהיתה לפני כן בסוף הלילה.

טעמא דקרא, תפילה

תפילת הכהנים

כתב הרמב"ם (הל' כלי המקדש פ"ו ה"ב), וז"ל: בכל שבת ושבת מתקבצין אנשי מעמד של אותה שבת. מי שהיה מהן בירושלים או קרוב לה נכנסין למקדש עם משמר כהנה ולויה של אותה שבת. והרחוקים שבאותו מעמד כיון שהגיע מעמד שלהן הן מתקבצין לבית הכנסת שבמקומן, עכ"ל.

וכתב ע"ז הרב זצוק"ל: נכנסין למקדש, והם צריכין להיות בעזרה בשעת הקרבת תמידין ומוספין וזה פשיטא לא הוצרך רבנו לכתבו שהרי ע"ז באו ורמזו במש"כ עם משמר כהונה ולוי' וכמ"ש בתענית כ"ז א' כהנים ולוים

שיח היראה

המקום אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום שכל העושה תפלתו קבע אין תפלתו תחנונים (ברכות כ"ח ב'), ואמרו (סנהדרין כ"ד א') המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכינו כנגדו, ואמרו (ברכות כ"ח ב') כשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם עומדים, ובברכות (ל"ד א') אי לא מכוין מחינן ליה במרוצפתא דנפחא עד דמכוין, ובתנחומא (תבא א') בשעה שאתם מתפללים לא יהא לכם ב' לבבות א' לפני הקב"ה וא' לדברים אחרים, וכ' הרא"ש (באורחות חיים סי' ל"ו) כוין בתפלתך כי התפלה היא עבודת הלב ואם בנך ידבר לך ולא מלבו הלא יחור לך ומה תעשה טפה סרוחה לפני מלכו של עולם ומה טוב לבקש סליחה על אמרך סלח לנו בלא כונה עכ"ל ועיין בחיי אדם כלל ה' ס"א מעשה נורא על מי שאינו מכוין בהזכרת השמות ר"ל.

אמנם ידוע כי הכונה בתפלה הוא מהדברים הקשים ביותר וע"ז אמרו בגמ' (ברכות ל"ב ב') ארבעה צריכין חיזוק וחדא מנייהו תפלה פירש"י שיתחזק בהן תמיד ובכל כחו, ואמרו (ב"ב קס"ד ב') שעיון תפלה הוא מהדברים שאין אדם ניצול מהם, והבטיחו חז"ל (ברכות ל"ב ב') שהמאריך בתפלתו אין תפלתו חוזרת ריקם, ואמרו (שג"י נ"ד ב') שמאריכין לו ימיו ושנותיו עבור זה, ואמרו (שבת קכ"ז א') שהוא מהדברים שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז והקרן קיימת לו לעוה"ב. אכן חלילה לזלזל בזה כי המזלזל בזה ואין משים לב כלל לכוין מראה כאילו אין מאמין ח"ו שהמתפלל שכינו כנגדו רק צריך להתאמץ ולהשתדל ושירצה עכ"פ לכוין עד כמה שאפשר ולהצטער ע"ז והבא לטהר מסייעין אותו.

גבי לאה (בר' פ"ע) קשה היא התפלה שביטלה את הגזירה ולא עוד אלא שקדמתה לאחותה, ואמרו (דב"ר פ"ח) רצונך לידע כחה של תפלה אם אינה עושה כולה עושה חציה כו', ואמרו (ביר' פ"ב דר"ה ה"ה) גבי רב כהנא שהאריך בתפלה משום שהי' מבית עלי וכתובים א"ש יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה אבל מתכפר הוא בתפלה וזכה עבור זה לאריכות ימים מופלגת ע"ש [ובספסוף"ק מבואר דכל תיקון העולמות העליונים ובניינם הוא רק ע"י התפלה וע"י כל תיבה מהתפלה וסידרם מתקן תיקונים נוראים ואין קץ למתן שכתו].

ענין הכונה בתפילה

אמנם מובן שעיקר מעלת התפלה הוא הכונה [אף שיוצאין בדיעבד גם אם כיון רק בפסוק ראשון של ק"ש וברכה ראשונה של שמו"ע] דהא תפלה ילפי' (בתענית ב' א') מדכתיב לעבדו בכל לבבכם איזהו עבודה שהוא בלב זו תפלה ואמרו (סנהדרין ק"ו ב') רחמנא ליבא בעי, ואמרו (ברכות ל"א א') המתפלל צריך שיכוין את לבו לשמים שנא' תכין לבם תקשיב אונן, ואמרו (דב"ר פ"ב וביר' ברכות פ"ה ה"ה) אם כיון אדם לתפלה יהא מובטח שתפלתו נשמעת, ואמרו (רה"י א') שנים שעלו למטה וחולין שוה או עלו לגרדום ודינן שוה זה התפלל ונענה וזה התפלל ולא נענה זה שהתפלל תפלה שלמה נענה וזה שלא התפלל תפלה שלמה לא נענה, ואמרו (תענית ח' א') אין תפלתו של אדם נשמעת אא"כ משים נפשו בכפו דהיינו שמתפלל בכונה ע"ש, ואמרו (פ"ב דאבות) כשאתה מתפלל לפני

קצת דיני תפלה שרבים מזלזלים בהן

דברים שחקק הרב זצ"ל בספרו ארחות יושר

אם מפאת אי ידיעה אם מפאת קלות ראש

א. אפ"י מי שחלש בטבעו חייב לבא לביהכ"נ בתחילת התפלה ולהתפלל עם הצבור כסדר (מ"ב סי' א' סק"ט וסי' נ"ב סק"א).

ב. המתאחר לבא נקרא פושע ועצל (ברכות מ"ג ב') ובודאי בשם זה יקראוהו לעת"ל אם רגיל בכך כמ"ש (בתנחומא ריש ויקהל) שלעת"ל יקראוהו לאדם ע"ש מעשיו ואין לשער גדול הבושה בזה כמ"ש שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד וכנ"ל.

ג. מי שיכול לבוא לתפלה בזמנה ובשאת נפש מאחר מהתפלה כדי שלא יצטרך להמתין איזה רגעים, וכן מי שיוצא באמצע התפלה או לפני גמרה משום שאין לו סבלנות להמתין כמה דקות אין לך מבזה עבודתו של הקב"ה יותר מזה וכאילו אינו מאמין ששכינה נמצאת בביהכ"נ בשעת התפלה ואיך תתקבל תפלתו. וראוי הוא כבוד שמים להמתין איזה דקות קודם התפלה וכתוב לו הקשבת למצוותי (פירש"י בברכות ו' א' לשון המתנה הוא שתמתין בשביל מצותי אשר צוית) וע"ז מסיים הפסוק ויהי כנהר שלומך וצדקתך כגלי הים ויהי כחול זרעך, ויש בזה גם חילול ה' ר"ל שאומרים כך מתנהגים בני תורה, ואין בזה שום תירוץ אפ"י רואין אנשים מזלזלים בזה [או שמדברים במקום שאסור לדבר] ואפ"י אנשים חשובים דממ"ג אם יש להם טעם בזה (ומסתמא צריך לדונם לכך זכות שיש להם טעם) אין הטעם שייך אצל אחרים ואם אין להם טעם בודאי גם הם יענשו על זה ולא עוד אלא שאתה גורם להם שיענשו גם עבורך שהכשילו אחרים, והעיקר שבכל דבר צריך לראות מה כתוב בתורה ובשו"ע וזהו רצון ה' והמזלזל בזה הוא בכלל אפיקורוס ח"ו ולעוה"ב לא יקבלו כלל תירוץ זה שראו אחרים מזלזלים בזה.

ד. המאחר ברצון להתפלל וכן היוצא באמצע לעתיד לבא יגרשוהו מביהמ"ק באמצע התפלה ובסופה כמ"ש בס"ח סי' תש"פ. ובירו' ברכות רפ"ה כל שאין נכנס לביהכ"נ בעוה"ז אין נכנס בעוה"ב וכנ"ל.

ה. גדולה תפלה יותר מן הקרבנות ויותר ממעשים טובים (ברכות ל"ב ב') וי"א אף יותר מתלמוד תורה (מגילה כ"ז א') ואין לך דבר גדול מן התפלה (תנחומא מקץ סי' ט') וכתב חזו"א באגרת, התפלה אם אמנם היא מצוה מעשית אצלנו כו' הנה אמנם מצוה עיונית וכל שלא יצא חובתו מצד הלב לא עשה גם במעשה מאומה שאין תפלה אלא עבודה בלבו של אדם כמו שאמרו (תענית ב' א') ולעבדו בכל לבבכם איזו היא עבודה כו', היסכנו תפלותינו, אוצר של מלים צפופה הפה הזה מצות תפלה, לכבד בפה והלב רחוק הלא יספות חטא על פשע כו' עכ"ל, וכ"ש הבא בתחילה בכונה באופן שלא יוכל להתפלל רק במהירות עצומה שא"א לכוין כלל.

ו. אין שום היתר לדלג פסוקי דזמרה רק משום תפלה בצבור ובאקראי, וגם ע"ז רבים מפקפקים וכתבו שמהפך ע"ז כל צינורות התפלה (עיי' מ"ב סי' נ"ב סק"א).

ז. המאחר בתפלה ואין מספיק להגיע לשמו"ע עם הצבור ממש מבטל בידים תפילת ותיקון ותפלה בצבור שעיקר מצותה ההתחלה כמ"ש כל הפוסקים (ואם לא יגמור עד קדושה כשיתחיל אח"כ אסור לו להתחיל).

ח. בבוקר יש לומר מודה אני לפניך ה' אלקי ואלקי אבותי שהוצאתני מאפלה לאורה.

ט. כשאומר עוטר ישראל בתפארה ימשמש בתפילין.

י. בפרשת התמיד [בצבור] יש לעמוד.

יא. בשעת ברכות וקדיש אסור לעשות אפ"י שום מלאכה קלה.

יב. בשעת קדיש אסור אפ"י להרהר בד"ת, ומעשה בחסיד א' שראוהו חברו לאחר מותו שפניו מוריקות א"ל שזה עונש מפני שהי' מדבר בשעת קדיש (מ"ב סי' נ"ו סק"א).

יג. המדבר בקביעות בשעה שהצבור אומרים שבחו של מקום אפ"י כבר אמר זה קודם או שיאמרנה אח"כ הרי זה מבזה עבודתו של מקום, ומצוה לומר כל דבר ביחד עם הצבור כמבואר בשו"ע ובכמה מקומות, וברוב עם הדרת מלך וחז"ל החמירו מאד על הפורש מן הצבור.

יד. מצוה לעמוד בשעת קדיש (סי' נ"ו ס"א) וגם בכל דבר שהקהל נוהגין לעמוד אפ"י אם הוא חומרא בעלמא מי שיושב הרי הוא פורש מן הצבור ומבזה כבוד שמים וגם עובר על מה שאמרו (ד"א"ז פ"ה) אל תהי' יושב בין העומדים.

טו. לא יאמרו פסוקי דזמרה במרוצה כי אם בנחת (שו"ע סי' נ"א ס"ח) שזה כאלו מבזה שבחו של מקום (ב"י).

גנזי הדעת

תשובות הרב זצוק"ל ממכון 'דעת נוטה'

צורת אמירת פסוקי דזמרה

שאלה: האם צריך לכוין כוונת השמות, בשעה שמזכיר השמות בפסוקי דזמרה, או ד"ד דרך בברכות צריך.

תשובה: **צריך**.¹

שאלה: האומר פסוקי דזמרה בלחש האם צריך להשמיע לאוזניו, (כדמצינו גבי תפילה בסי' ק"א ס"ב).

תשובה: **ראוי להשמיע לכתחילה**.²

שאלה: רבינו (שליט"א) [זצוק"ל] כתב בס' אורחות יושר (תפילה) 'צריך להתפלל בקול רם ונעים, וצ"ב דהמ"ב כתב (סי' ק"א סק"ז) דגם בפסוקי דזמרה טוב שלא להרים קול, וכן מצינו אצל חנה דכתוב רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע, ובאותו הזמן עוד לא נתקן תפילת י"ח ונמצא דכל התפילה לא היתה בקול רם.

תשובה: **תפילת צרכי שהתפללה חנה כשמונה עשרה לדידן, אבל שאר תפילה צריך בקול אבל לא יותר מדאי**.³

שאלה: מש"כ המ"ב (סי' נ"א ס"ק כ') דצריך להתפלל הזמירות כמונה מעות, האם הוא חיוב דלא ראינו נוהגין כן.

תשובה: **זה הנהגה נכונה**.⁴

1 בשו"ע (סי' ה) כתב 'יכוין בברכות פירוש המילות, כשיזכיר השם יכוין פירוש קריאתו באדנות שהוא אדון הכל וכו', ודייק מלשונו באור לציון (ח"ב פ"א ס"ח) דמשמע מינייה דעיקר הכוונה בהזכרת שם שמים הוא בברכות, אבל בשאר התפילה אין צריך לכוין (חזו"ן מבפסוק ראשון של ק"ש), אמנם בכך החיים (סי' ה' סק"ז) כתב בשם התיקוני זוהר דכל פעם שמזכיר שם שמים יש לו לכוין, וכ"כ רבינו לשואל אחר, ששאל אם דוקא בברכות צריך לכוין, והשיב, לאו דווקא בברכות ה"ה בכל דבר ומשום דקאי בברכות נקט בברכות, וכן משמע ממ"ש המשנה ברורה (סי' תרי"א ס"ק ל"ז) דלא יענעו (ה"ד מניח) בשעה שאומר השם, וביאר בשער הציון (שם ס"ק מ"ח) 'כי בעת אמירת השם צריך לכוין וכשיטרד בנענוע לא יכוין, ונ"ע בהליכות שלמה (פ"א הערה 11) דמ"מ בשעה שקורא שמות"ל אין צריך לכוין. 2 עיי' בטור (שם) דכתב גבי תפילת י"ח 'והדעת נותנת שיותר טוב להשמיע לאוזניו כי אז יוכל לכוין יותר, וא"כ י"ל הכי אף גבי פסוקי דזמרה, ויעו"ש בב"י דהביא דברי הרשב"א דאיכא מצוה לכתחילה למיעבד הכי, ומשמע דס"ל דאין זה ענין רק שיוכל לכוין וי"ל"ע מה מצוה אית ביה, ועיי' בקונטרסי שיעורים (נוסטמאן, נדרים סי' א' אות י"ז) מה שנו"נ אם הוא דין בדיבור והיינו דדיבור חלש שאפ"י אינו שומע באוזנו אינו חשוב כדיבור.

3 ולפי זה מש"כ המ"ב שלא להרים קול, ר"ל יותר מדאי וכמו שסיים דבריו יעו"ש, (ועיי' בבאר היטב שם שכתב שהאר"י לא היה משמיע קולו אפילו בזמירות), וכן משמע בקיצור שו"ע דכתב בהלכות תפלת שמו"ע (סי' י"ח ס"ז), יזהר להתפלל בלחש וכו' כמ"ש בחנה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע, ועיי' ברמב"ן שכתב (סוף פרשת בא) 'שאיין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה ואין קל עליון חפץ בתחתונים, מלבד שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו, וכונת רוממות הקול בתפילות וכו', וזו כוונתם במה שאמרו ז"ל (ירושלמי תענית ב' א') ויקראו אל אלוקים בחזקה, מכאן אתה למד שתפילה צריכה קול.

4 וכן נראה מהמנ"א דהמנהג היה לומר פסוקי דזמרה כמונה מעות, דכתב (סי' נ"ג סק"ה) דאפשר להמתין שיעור דחצי שעה עם ישתבת, דזהו שיעור לגמור את כולה.

לעילוי נשמת
משה באשי בן אבא
מרדכי פארשיד בן באשי
סלשאנת בת משהלה
סלשאנת סולאימיני בת ניסים בקשי
חליל שאהרבן בן מולה יצחק גתן
אלעזר שמטוב בן מולה אברהם
זינת יוספזאדה בת מולה אגאגן
ת.נ.צ.ב.ה

לומדי הש"ס של 'שיח התורה' התכנסו למעמד נעלה בסיום הש"ס הראשון לע"ג הרב זצוק"ל

רשמים עזים וגלי הצטרפות ללגיטו של מלך, להימנות בין רבבת הלומדים במפעל 'שיח התורה' שהוקם לע"ג הרב זצוק"ל ע"י מכון 'שיח אמונה' * במעמד השתתפו ושולחו מכתבי חיזוק רבינו הגדול מרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א, ומרן ורבנן הגר"ב מ'אזרחי שליט"א, הגר"ב ד'פוברסקי שליט"א, הגר"מ צ'ברגמן שליט"א, הגר"ד כהן שליט"א, הגר"א, הגר"א פינקל שליט"א, הגר"ח פיינשטיין שליט"א, הגר"ד שפירא שליט"א, הגר"י אונגרישד שליט"א, הגר"ג זוכובסקי שליט"א, הגר"ב פנחס שליט"א הגר"ח פ' ברמן שליט"א, הגר"א גרבוז שליט"א, והגר"ב ד'דיסקין שליט"א * המעמד התקיים במעמד בנו של הרב זצוק"ל ונשיא 'שיח אמונה' הגר"י ש'קניבסקי שליט"א, וחתני הרב זצוק"ל הגר"ש שטיינמן שליט"א ראש ישיבת ארחות תורה וחבר מועצת, הגר"י קולדצקי שליט"א, הגר"ז ברוורמן שליט"א והגר"א ד'אפשטיין שליט"א * במעמד הובעה ההערכה לכרבת הלומדים בששת המסלולים ב'שיח התורה' המשיבים טובה אמיתית להרב רבינו שמריהו יוסף חיים רבן רבינו יעקב ישראל זצוק"ל * דרך אמונה בחדתי

"ברגשות מעורבים, בעוד דמעותינו עדיין צורבים על הילקח מאיתנו אדונינו מורינו ורבינו זצוקללה"ה זיע"א, ומאיך שמחה של מצוה בסיום הש"ס של אלפי הלומדים", כך נפתח סיום הש"ס החדשי הראשון של מפעל התורה 'שיח התורה'. במעמד הסיום הגדול שהתקיים בבית המדרש 'לדרמן' בברכת רשכבה"ג מרן ראש הישיבה שליט"א ובמעמד מרן ורבנן גדולי ישראל שליט"א, השתתפו חלק מאלפי המסיימים את הש"ס והלומדים בששת מסלולי הלימוד והחיזוק של 'שיח התורה' לע"ג רבינו שמריהו יוסף חיים בן רבינו יעקב ישראל זיע"א.

בפשטות, זכרוננו שפעם נסעו לקברו של אדונינו הגר"א, והיה גם מי מבני הבית שנסע לקבר הרשב"י במירון, שאלו אותו, מה הוא רוצה שיתפללו עליו, רבינו השיב: 'שלא יפריעו לי ללמוד', כששאלו אם יש עוד איזה משהו, רבינו השיב בשלילה, רק בקשה זו, ותו לא, כאשר סיפרתי לרבינו סיפור על אחד מגדולי ישראל ששבזמן שהיה חוק האפלה, והיה אסור להדליק אור, הוא הדליק את הנר, ולמד לאורו, החיילים שהבחינו בכך לקחוהו למעצר, והוא עמד לפני גזר דין מוות, בבקשתו האחרונה הוא ביקש, שכיון שהוא באמצע רמב"ם מוקשה, ויש לו איזה מהלך, הוא מבקש שיניחו לו לגמור את המהלך, ורק אז יבצעו את גזר הדין, אדהכי והכי נטרפה השעה, וניצל ממיתה, שאלתי את רבינו, כיצד היה מסוגל ללמוד רמב"ם וליישבו בזמן כל כך קשה, הרי 'שמעתתא בעיני צילותא', רבינו הגיב: 'מאי קמ'ל? פשיטא', רבינו שחי כ"כ בפשיטות, שאין לו בעולמו אלא התורה, ואין דבר אחר בלתי, באמת לא הבין, 'מאי קמ'ל? פשיטא', גם כשנפטרה הרבנית ע"ה, ראו את הרוע הנסוך על רבינו, היה זה בשבת קודש, רבינו היה באמצע לימוד השו"ע חושן משפט, כאשר נודע לו הבשורה המרה, הלך לארון, ולקח שו"ע יור דעה, ולמד הלכות אבילות, זה שמעתי מחתנו הגר"א ד'אפשטיין שליט"א, כי כשהתורה היא משוש חייו, אז גם בזמנים הקשים ביותר, יש יישוב הדעת מוחלט, ללימוד התורה הק', כעת כאשר כולם מחזירים לו ש"ס אין לך נחת רוח גדול מזה".

לכבודה של תורה התקבצו ובאו מאות מבני התורה, למעמד מעלה של סיום הש"ס שנלמד מיום פטירתו של רבינו מרן רשכבה"ג זצוקללה"ה, ב'שיח אמונה' שהוקם ע"י מכון 'שיח אמונה' בראשות בנו הגר"י ש'קניבסקי שליט"א, כדי להכיר טובה נאמנה למרן זצוק"ל, בלימוד בדרכו, בספריו, ולאור תורתו אותה הנחיל לרבים במשך כל ימי חייו.

לקראת פתיחת המעמד השלימו הלומדים בכל רחבי הארץ והעולם את הדף שמוטל עליהם במסגרת מסלול 'לאור' במפעל 'שיח התורה', כשרבים מהם התכנסו לכנסייה שהיא לשם שמים, במעמד זכרון של תורה לטובת נשמתו של רבינו הרב זצוק"ל בעת סיום הש"ס הראשון.

את המעמד הנחה בטוב טעם ודעת הרה"ג רבי משה מרדכי אנגלרד שליט"א משגיח ישיבת תורת חיים בבני ברק, שעמד בדבריו על הזכות העצומה להיות חבר בלגיטו של מלך, הממשיכים בדרכו של רבינו בעל ה'דרך אמונה זיע"א, לומדים בדרכו ובתורתו, לאור ובמשנתו, כל יום ויום מאז הסתלק הענן ונשבה ארון הקודש.

דברי פתיחה נשא ראש ישיבת 'עטרת שלמה' הגר"ח פיינשטיין שליט"א, שעמד בדבריו, על השמחה הגדולה של סיום לגומרה של תורה ושהיא מעיקר הדין, ומלבד ענין הסיום, יש ענין מיוחד של שמחה, כמבואר בגמ' שבעצרת כו"ע מודו דבעינן 'לכם', וברש"י ביאר הטעם בזה כי בזה מראים שהתורה חביבה ומקובלת עלינו, את דבריו חתם בברכה למפעל הגדול 'שיח אמונה' בנשיאות הגר"י ש'קניבסקי שליט"א, שימשיכו במפעלותם להאיר את העולם באור התורה.

הגר"א מן שליט"א: "הש"ס נרטב"!!!

דברי מספד וזכרון מן הקודש פנימה, נשא תלמידו חביבו של רבינו זצוקללה"ה, הגר"א מן שליט"א מראשי ישיבת אור ישראל, כשבדבריו הביא את מה שסיפר לו ר"י שטר, כאשר הסיע את החזו"א, ולפתע ברחובה של עיר ראו את רבינו צועד, גשם עז ירד אז בחוק, ורבינו נרטב, החזו"א הורה לעצור, ונימק: 'הש"ס נרטב', עוד סיפר על כך ששאל לרבינו, מדוע נערי בר מצוה שבאים לבקש עיצה מה יוכלו לקבל על עצמם, רבינו משיב להם, ללמוד את כל הש"ס, וכי נער צעיר יש לו יכולות לזה בכלל, ורבינו השיב בפשטות: 'לא בלילה אחד'. עוד ציין, שבסיומי המסכתות הבודדים, לא ראו על רבינו משהו מיוחד, אבל בסיום הש"ס, שהיה גם סיום על כל התורה כולה, בערב פסח, ראו על רבינו שמחה מיוחדת, הש"ס היה חביב בעיניו עד לאחת.

"באחת ההזדמנויות", המשיך הגר"א מן שליט"א וסיפר, 'שח לי רבינו על כך, שפעם נזדמן אצל הגר"א מלצר, והגר"א אמר לו על דברי הגמ' בסוטה, אמר ר"י לא תיתני ענוה דאיכא אנא, ולכאורה קשה, וכי איזה ענוה זו, שאמרו בשם הגר"א שיש תנא בירושלמי שנקרא 'אנא', והכוונה שכל זמן שהוא קיים עדיין לא נתבטלה ענוה, הוסיף לי רבינו, שאין כזה שם של תנא בשום מקום, ורק בירושלמי בשבת יש תנא בשם 'אנא', ואולי הגר"א גרס בסוף סוטה 'אנא', שאלתי את רבינו בפליאה, מדוע לא אמר זאת לרא"ז, רבינו השיב לי: 'זה לא דרך ארץ, לפי החשבון היה אז רבינו לכל היותר בן 26!!!'.

מרן הגר"ב ד'פוברסקי שליט"א: "דביקות בתורה בלי גבול"

במעמד מרן ורבנן גדולי ישראל שליט"א, ובשליחותם של אלפי הלומדים, התקיים מעמד סיום הש"ס, כאשר באמירת ה'הדרן' כובד מרן הגר"ב ד'פוברסקי שליט"א שסיים את מסכת נדה ואת הש"ס כולו, לע"ג הרב זצוק"ל.

במשאו לאחר הסיום אמר מרן הגר"ב ד'פוברסקי שליט"א: "אין מתאים יותר ממעמד כזה של כבוד התורה לזכר נשמתו של מרן שר התורה זצוק"ל אשר כל ימיו היה דבוק לתורה באופן מיוחד, הזיכרון שיש לכולם ממנו הוא לראות אותו שקוע בתוך הגמרא וידו אוחת בסימניה דף אחר דף. כבר סיפרתי בשבעה שפעם נכנסתי אליו וראיתי איך שהוא שקוע בלימוד, אמרתי לו, רבי חיים אני מקנא בך שככה אתה יושב ולומד, הרים רבי חיים את עיניו מהגמרא ואמר לי בתמהון, וכי מה אתה רוצה שאני יעשה שאני אחטוב עצים?! זה היה רבי חיים!, ההרגשה שלו היתה שלהפסיק ללמוד רגע זה להפוך להיות חוטב עצים, ככה הוא חי וכך הוא גדל. זכות גדולה היא ללומדים ולתומכים במפעל הקדוש הזה". לאחר מכן באמירת הקדיש כובד בנו של מרן זצוק"ל, הגר"י ש'קניבסקי שליט"א,

מכתב ברכתו המיוחד של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה שליט"א

במרכז המעמד, מיד לאחר סיום הש"ס, הוקרא מכתבו המיוחד של רשכבה"ג מרן ראש הישיבה שליט"א, שנשלח לכבודה של תורה, לרומם קרנם של אלפי הלומדים והמסיימים את הש"ס במסגרת 'שיח התורה', ובו דברים במעלתם של כל אחד ואחד מהם. את מכתב רשכבה"ג מרן ראש הישיבה שליט"א הקריא

"שלא יפריעו לי ללמוד"

"אצל רבינו לא היה שום הרגשה כל הזמן שעשיתי איזה משהו גדול הכל היה

חז"ל וראש ישיבת ארחות תורה הגר"א גרבוז שליט"א. בדבריו כתב מרן ראש הישיבה שליט"א: "שמחה גדולה היא כאשר זכו לסיים את הש"ס לעילוי נשמתו של שר התורה מרן רבינו שמריהו יוסף חיים קניבסקי זצוק"ל, בלימוד הרבים ע"י שיח התורה' שנוסד ע"י בנו הגר"ש

מִן הַגֵּרֵב מֵאֲרֻחֵי שְׁלִיט"א: הֵמְרָא דְשִׁמְעֹתָא שֶׁל הַסִּיּוּמִים

מִן הַגֵּרֵב מֵאֲרֻחֵי שְׁלִיט"א, נִשָּׂא דְבַר חִיּוּק לְגוּדֵל הַמַּעֲמֵד, "דוּקָא כֵּאֵן בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל רַבִּינוֹ לְדַרְמֵן, אֲשֶׁר כֵּאֵן הִיא לִימוּדוֹ וְתַפִּילְתּוֹ שֶׁל רַבִּינוֹ בְּמִשְׁךְ עֶשְׂרוֹת שָׁנִים, וּבִדְוָא יֵשׁ עֵילוּי נִשְׁמָה גְדוֹל בְּסִיּוּמִים הָאֵלּוּ, שֶׁרַבִּינוֹ הִיא הֵמְרָא דְשִׁמְעֹתָא שֶׁלָּהֶם, שִׁמְחָתוֹ שֶׁל רַבִּינוֹ לֹא הִיָּתֵר רַק בְּסִיּוּמִים שֶׁלוֹ, אֲלֵא בְּכָל סִיּוּם שֶׁל כָּל נַעַר צַעִיר, כָּל סֵפֶר שֶׁחִיבֵר צוֹרֵב צַעִיר, רַבִּינוֹ הִיא מַעֲלֵל בְּדַפִּים, כֵּאֵלּוּ הִיא זֶה סֵפֶר שֶׁלוֹ. בְּהַזְדַּמְנוּיּוֹת שֶׁזִּכְיָתִי לִהְיוֹת לִידוֹ בַּעַת לִימוּדוֹ, לֹא עִנִּיין אוֹתוֹ שׁוּם דְּבַר, כָּל הַרְיֹכּוֹ, הַכֵּל, הַתְּרֻכּוֹ בְּדָף אֶחָד שֶׁל תּוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁלּוֹקַח חֶלֶק בְּמַפְעֵל הַגְּדוֹל הַזֶּה, הִרִי זֶה זְכוּת גְּדוֹלָה."

מִן הַגֵּרֵב מֵאֲרֻחֵי שְׁלִיט"א: אֵינֶן דְּבַר הָרְאוּי יוֹתֵר לַעֲשׂוֹת לְזְכוּתוֹ הַקְּדוּשָׁה לְהַחֲדִיר הַמוֹשָׁגִים וְהַשְׂאִיפוֹת לְסִיּוּמֵי מַסְכַּחַת וְלַלְמוּד אֶת הַש"ס

אֶלפֵי הַלּוּמָדִים וְהַמְסִיּוּמִים זָכוּ גַם לְמַכְתָּב בְּרַכְתּוֹ שֶׁל רֹאשׁ יִשְׁבֵּת חֲבֵרוֹן, הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבִּי דוֹד כֶּהֵן שְׁלִיט"א, אֲשֶׁר עֵקֶב שֶׁהוּתוֹ בְּחוּ"ל, נִבְצַר מִמֶּנּוּ לְהִגִּיעַ לְמַעֲמֵד, בְּמַכְתָּבוֹ כֶּתֵב הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל שְׁלִיט"א:

"וְהִנֵּה עֹכְשֵׁי שְׁעוּמָדִים לְסִיּוּמֵי אֶת הַש"ס לְעֵילוּי נִשְׁמָתוֹ הַטְּהוֹרָה, הִרִי אֵינֶן דְּבַר הָרְאוּי יוֹתֵר לַעֲשׂוֹת לְזְכוּתוֹ הַקְּדוּשָׁה לְהַחֲדִיר הַמוֹשָׁגִים וְהַשְׂאִיפוֹת לְסִיּוּמֵי מַסְכַּחַת וְלַלְמוּד אֶת הַש"ס, וּבִדְוָא תַּעֲמוּד זְכוּת זֶה לְכָל הַמְסִיּוּמִים שִׁיזְכוּ לְהַמְשִׁיךְ בֵּיתָא שֶׁאֵת בִּיגִיעַת וִידַעַת הַתּוֹרָה, וְיִזְכוּ לְרַב טוֹב מִן הַשָּׁמַיִם וְכָל מִילֵי דְמִיטֵב."

"סֵדֵר לִימוּד כֹּזֵה, זֶה הַנַּחַת רוּחַ הַכִּי גְדוֹל בְּשִׁבְלֵנוֹ"

לְקִרְאָת חֲתִימַת הַמַּעֲמֵד, נִשָּׂא דְבָרִים נְכֹדוּ מְקוֹרְבוֹ, הַרְה"ג רַבִּי יַעֲקֹב יִשְׂרָאֵל קִנִּיבְסְקֵי שְׁלִיט"א, שֶׁהִזְכִּיר אֶת הַמַּעֲלּוֹת שִׁישׁ בְּתוֹכֵנִית שֶׁל 'שִׁיחַ אַמּוֹנָה', כֵּאֲשֶׁר נִלְקַח מִעַמְּנוֹ אַרְוֵן הַקְּדוֹשׁ, אֲמַרְנוּ שְׁבוּדָאֵי סֵדֵר לִימוּד כֹּזֵה זֶה הַנַּחַת רוּחַ הַכִּי גְדוֹל בְּשִׁבְלֵנוֹ, עִם הַתּוֹכְנִיּוֹת שִׁישׁ כֵּאֵן, אֲךָ שֶׁ בִּזְהַ שְׁנֵי נְקוּדוֹת חֲשׁוּבוֹת, אֶחָת, הַרְבֵּה הַדְּגִישׁ כָּל חִיּוּ, שִׁיהוּדֵי צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ 'חֻבּוּבוֹת', סֵדֵר לִימוּד מִיּוּחַד, שֶׁהוּא חוֹק בֵּל יַעֲבוּר, וְזֶה הַמַּטְרָה גַם בְּתוֹכְנִיּוֹת הַמְּגוּוֹנוֹת, שֶׁכָּל אֶחָד יִמְצָא לְעַצְמוֹ, סֵדֵר לִימוּד קְבוּעַ וּמִיּוּחַד, עוֹד נְקוּדָה חֲשׁוּבָה, בְּתוֹכְנִיּוֹת הַקִּיּוּמוֹת, וּבַעֲזֵה"י בְּתוֹכְנִיּוֹת שִׁפְתָחוֹ, יֵשׁ עִנִּיין שֶׁל לִימוּד דְּבָרִים שֶׁלֹּא רִגְלִים לָהֶם כָּל כָּךְ, וְזֶה גַם הִיא נְקוּדָה שֶׁהֵרֵב עוֹדֵד וְלִימַד אוֹתָנוּ בְּמִשְׁךְ כָּל חִיּוּ, אֲאֻמֹּר תְּמִיד אֹמֵר שִׁישׁ ת"ח שֶׁהוּא ת"ח בְּעִירוּבֵינֵן, אוֹ ת"ח בְּחוֹשֵׁן מִשְׁפָּט, וְכֵן, אֲבָל אֲצֵל הַרְבֵּה רַאִינוּ שֶׁהַכֵּל הִיא שִׁיךְ אֵלָיו, עַל הַכֵּל הִיא אֲפֻשֶׁר לְדַבֵּר אִיתּוֹ, וְזֶה גַם הַמַּטְרָה ב'שִׁיחַ הַתּוֹרָה' לְהַחֲדִיר לִימוּדִים מְגוּוֹנִים בְּכָל מְקַצְעוֹת הַתּוֹרָה, גַם דְּבָרִים שֶׁפְּחוֹת לּוּמָדִים."

בְּסִיּוּם הַמַּעֲמֵד הַנִּרְגָשׁ, הַתְּקִיּוּמָה חֲלוּקַת הַמַּלְגוֹת לְמֵאוֹת הַזּוֹכִים תְּלַמְדֵי הַחֲכָמִים וּבְנֵי הַיִּשְׁבּוֹת שֶׁלְמָדוּ אֶת הַש"ס לְע"נ הַרְבֵּה זְצוּק"ל וְכֵן הִשְׁתַּתְּפוּ בְּכָל מַסְלוּלֵי הַלִּימוּד וְהַחִיּוּק שֶׁל 'שִׁיחַ הַתּוֹרָה'. מִמְּכּוֹן 'שִׁיחַ אַמּוֹנָה' נִמְסַר, כִּי הַלּוּמָדִים שֶׁעָלוּ בְּגוֹרֵל וְלֹא עָלָה בִּידֵם לְהִשְׁתַּתֵּף בְּמַעֲמֵד הַסִּיּוּם, יוֹכְלוּ לְקַבֵּל אֶת זְכִיּוּתָם בְּבֵית הַרְבֵּה זְצוּק"ל. לְבִרְרוּיִם בְּנוֹגֵעַ לְזְכוּתֵי יֵשׁ לְפָנֹת לְמַכּוֹן שִׁיחַ אַמּוֹנָה בְּדוּא"ל se3077700@gmail.com

י. גֵּרְשׁוֹן אֲדֵלְשְׁטֵיין

רַבִּי ד' 17, בְּנֵי בְּרַק

בְּס"ד סִיּוּם אַבָּא

לְכַבּוֹד הַקַּהֵל הַקְּדוֹשׁ הַמִּתְנַסֵּים לְשִׁמְחָה שֶׁל מִצּוֹה לְגַמְרָה שֶׁל תּוֹרָה, שְׁלוֹ וּרְבֵי בִּרְכָה.

שִׁמְחָה גְּדוֹלָה הִיא כֵּאֲשֶׁר זָכוּ לְסִיּוּמֵי אֶת הַש"ס לְעֵילוּי נִשְׁמָתוֹ שֶׁל שֶׁר הַתּוֹרָה מִרְוֵן רַבִּינוֹ שְׁמַרְיָהוּ יוֹסֵף חַיִּים קִנִּיבְסְקֵי זְצוּק"ל, בְּלִימוּד הַרְבִּים ע"י 'שִׁיחַ הַתּוֹרָה' שְׁנוּסָד ע"י בְּנֵי הַגֵּרִי"ש קִנִּיבְסְקֵי שְׁלִיט"א, קְבוּעַ סֵדֵר לִימוּד לְעֵילוּי נִשְׁמָתוֹ הַטְּהוֹרָה, בְּסֵדֵר הַש"ס, וְגַם בְּסִפְרֵי הַרְבִּים, וּבְדַרְכֵי הַלִּימוּד שֶׁלוֹ, קוֹדָא אֵינִי עֵלִיכֶם דְּבַר הַגְּמִ' בְּמַנְחוֹת (יח, א) אֲשִׁרִיכֶם תְּלַמְדֵי חֲכָמִים שֶׁדְּבַרֵי תּוֹרָה חֲבִיבִין עֵלִיכֶם בְּיוֹתֵר, קִרָּא עֵלֵינוּ הַמְקַרָּא זֶה מֵהָאֲבָתִי וְרוֹתִיךְ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחַתִּי וְגו', וְאִף שִׁסִּיּוּם זֶה הוּא בְּשׁוֹמְפוֹת, אֲךָ אֵינִי זֶה שׁוֹמְפוֹת שֶׁמִּתְחַלֶּקֶת לְחֻלְקִים כְּמוֹ שׁוֹמְפוֹת גְּשְׁמִית, אֲלֵא זֶה שׁוֹמְפוֹת רוּחִיּוֹת, שֶׁהִיא תּוֹסֵפֶת בְּאִיכוֹת, שְׁכּוּלָם שׁוֹמְפוֹת בְּש"ס, וְלִכְלֵל אֶחָד מִן הַלּוּמָדִים יֵשׁ חֶלֶק בְּש"ס שְׁלָם.

בְּדוּאֵי זְכוּת גְּדוֹלָה הִיא לְהִשְׁתַּתֵּף בְּסִדְרֵי הַלִּימוּד וְהַחִיּוּק ע"י 'שִׁיחַ הַתּוֹרָה', כָּל אֶחָד בְּמֵה שְׁלִיבּוֹ חֶפֶץ, וְהוּא גַם הַכֶּרֶת הַטוֹב שֶׁאֲנוּ חַיִּיבִים לְהַחֲזִיר לְרַבֵּי חַיִּים זְצוּק"ל עַל מֵה שֶׁהִשְׁפִּיעַ עַל כָּל הַצִּיּוּר בְּחַיִּים חִיּוֹת, הַלוֹסִיף זְכוּתֵינוּ לְעַמּוּמֹת בְּעוֹלָם הַבַּא לְנִשְׁמָתוֹ בְּגוֹנֵי מְרוּמִים, כִּי אֵינִי סוֹף לְתַעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַבַּא, שֶׁעֲלֵיהֶם נִאֲמַר (ישעיה סד ג) 'עֵינִי לֹא רִאתָה אֶלּוּקִים זוֹלָתְךָ, וּבְדוּאֵי יִהְיֶה מְלִיץ יִשְׂרָאֵל עַל כָּל הַעוֹשִׂים לְזַבּוֹת, וְיִהְיֶה רַצוֹן שִׁיזְכוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכָּלל יִשְׂרָאֵל לְעִסּוֹק בְּתוֹרָה, וְלִקְיָים אֶת כָּל דְּבַרֵי הַתּוֹרָה, וְלַחֲיִים טוֹבִים וְנִאוּשִׁרִים.

י. ג. א. א.

קִנִּיבְסְקֵי שְׁלִיט"א, לְקַבּוּעַ סֵדֵר לִימוּד לְעֵילוּי נִשְׁמָתוֹ הַטְּהוֹרָה, בְּסֵדֵר הַש"ס, וְגַם בְּסִפְרֵי הַרְבִּים, וּבְדַרְכֵי הַלִּימוּד שֶׁלוֹ, וְאִף שִׁסִּיּוּם זֶה הוּא בְּשׁוֹמְפוֹת, אֵינִי זֶה שׁוֹמְפוֹת שֶׁמִּתְחַלֶּקֶת לְחֻלְקִים כְּמוֹ שׁוֹמְפוֹת גְּשְׁמִית, אֲלֵא זֶה שׁוֹמְפוֹת רוּחִיּוֹת, שֶׁהִיא תּוֹסֵפֶת בְּאִיכוֹת, שְׁכּוּלָם שׁוֹמְפוֹת בְּש"ס, וְלִכְלֵל אֶחָד מִן הַלּוּמָדִים יֵשׁ חֶלֶק בְּש"ס שְׁלָם."

בְּדַבְרֵי מִשְׁאוֹ הַבִּיא הַגֵּר"א גֵּרְבוּז שְׁלִיט"א אֶת הַמְּבוּאָר בְּגַמֵּ' בְּשִׁבְתֵּי הַמַּלְאָכִים רַצוֹ שֶׁהַתּוֹרָה תִּישָׂאֵר בְּשִׁמְיָם, וּבִיאָרוֹ הַמְּפֻרָשִׁים, שֶׁהַמַּלְאָכִים רַצוֹ שְׁלִיטָה עַל הַתּוֹרָה, וְזֶה הִיא הַמְּשָׂא וּמִתֵּן עִם מִשָּׁה רַבִּינוֹ. וְהִנֵּה רַבִּינוֹ הַגְּדוֹל הִיא דְמוּת שֶׁל שְׁלִיטָה מוֹחֲלֵטֶת בְּכָל מַכְמֵנֵי הַתּוֹרָה וְזֶה הַשְּׁפִיעַ עַל כָּל הַדּוֹר, וּבִדְוָא זֶה זְכוּת גְּדוֹלָה סִיּוּם גְּדוֹל כֹּזֵה לְעֵילוּי נִשְׁמָתוֹ הַטְּהוֹרָה.

הַגֵּרֵדִי שְׁפִירָא: "חֲסֵר לָנוּ הָאוּרִים וְהַתּוּמִים"

רֹאשׁ יִשְׁבֵּת בָּאֵר יַעֲקֹב הַגָּאוֹן רַבִּי דוֹד יַחֲזֵק שְׁפִירָא שְׁלִיט"א, עֵמֵד בְּדַבְרָיו, עַל הַחֲלָל הָעֵצוּם שֶׁחֲסַר בַּעַת שֶׁרַבִּינוֹ אֵינְנוֹ אִיתְנוּ, וְאִמַּר, שִׁכְעַת בְּפִטְרִיתוֹ חֲסַר לָנוּ הָאוּרִים וְהַתּוּמִים, וְחֲסַר לָנוּ הָרוּחַ הַקְּדוֹשׁ, הוּא הַבִּיא מֵה שֶׁשָּׁמַע מֵאֲבִיו מִרְוֵן הַגֵּרֵמ"ש שְׁפִירָא זְצוּקֵלָה"ה, שְׁעוֹד בְּבַחֲרוּתוֹ רָאוּ עַל רַבִּינוֹ שֶׁהוּא יְהִי מְגֻדוּלֵי יִשְׂרָאֵל.

"בְּמִשְׁנֵה מְבוּאָר שֶׁכָּל הַלּוּמָד תּוֹרָה לְשִׁמָּה נִהְנִין מִמֶּנּוּ עֵיצָה וְתוֹשִׁיָה וּמְבוֹ' בְּרֵאשׁוֹנִים שֶׁהַכּוֹנֵה לְרוּחַ הַקְּדוֹשׁ, וְרוּחַ הַקְּדוֹשׁ זֶה לֹא דוּקָא בְּתוֹשׁבוֹת שֶׁהִשִּׁיב מְרוּחַ קִדְשׁוֹ, אֲלֵא זֶה מִשְׁפִּיעַ עַל כָּל הָעוֹלָם, כִּי הִרִי רוּחַ הַקְּדוֹשׁ מְקוֹרָה הוּא מֵהָאוּר שֶׁנִּגְנָה בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹרָה, וְמִי שֶׁעֲמַל בְּתוֹרָה הִרִי זֶה מִתְגַּלֵּה לוֹ, וְרַבִּינוֹ זָכֵה לְזוֹה, וְמִי יוֹדַע בְּזְכוּת זֶה, כְּמֵה תּוֹרָה שֶׁזֶה הַשְּׁפִיעַ, בְּכָל הָעוֹלָם, כְּמֵה תְּלַמְדֵי חֲכָמִים, שִׁישְׁבוּ עַל סוּגִיא וּנְפַתְחוּ לֵה שְׁעֵרֵי חֲכָמָה, וְעִכְשִׁיו זֶה חֲסַר, סִפְרֵי שֶׁל רַבִּינוֹ הִיוּ לְשֵׁם דְּבַר, וּבְכָל מְקוֹם בְּעוֹלָם, כָּל מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר הַמֶּלֶךְ שֶׁשׁוּן וְשִׁמְחָה."

"בַּעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל רַבִּינוֹ מִרְוֵן בְּעַל הַקָּה"י זְצוּקֵלָה"ה הִיוּ קוֹלוֹת בְּבִנֵי בְּרַק שֶׁרַבִּינוֹ לֹא יִמְשִׁיךְ לְקַבֵּל כְּמוֹהוֹ, רַבִּינוֹ עִסּוֹק בְּתוֹרָה, וְאֵינְנוֹ בְּסַגְנוֹן הַזֶּה, אֲאֻמֹּר מִרְוֵן הַגֵּרֵמ"ש זְצ"ל אִמַּר לִי רַבִּינוֹ יִקְבֵּל בְּדִיּוֹק כְּמוֹ אֲבִיו, וְכֵן הוּא, אֶת הַמִּיּוּנִי לְזוֹה קִיבֵּל רַבִּינוֹ מְדַבְּרֵי רַבִּי מֵאִיר, 'כָּל הַלּוּמָד תּוֹרָה לְשִׁמָּה וְכוּ' וְנִהְנִין מִמֶּנּוּ עֵצָה וְתוֹשִׁיָה'. כֵּאֲשֶׁר יֵשׁ רַבִּינוֹ שְׁבַעֵה, בְּאִתִּי לְנַחְמוֹ, וּבִירְכֵתִי בְּרוּךְ שְׁחֻלְק, וְנִימְקַתִּי, שְׁבַכָּל הַפְּעַמִּים זֶה יִכּוֹל לְגַרְמוֹ בִּטּוֹל תּוֹרָה, אֲבָל כַּעַת רַבִּינוֹ פְּטוּר מִלְּמוּד, וְלִכֵּן אֵינִי מְבַרֵךְ, רַבִּינוֹ אִמַּר לִי לְהִגִּיד בְּרוּךְ שֶׁם, אֲמַרְתִּי לוֹ זֶה נִגְדַּד כִּיבוּד אֲבִי וְאֵם, כֵּךְ צִיּוּנֵי אֲאֻמֹּר."

"עוֹד עִנִּיין מִיּוּחַד בְּמִינוֹ אֲצֵל רַבִּינוֹ, זֶה מֵה שֶׁנִּתֵּן עֵינֵינוּ וְלִיבּוֹ לְהִיּוֹת מִיַּצֵּר דּוּאֵג עַל כָּל כִּלְלֵי יִשְׂרָאֵל, הִיא אִיזָה עִנִּיין רְפוּאֵי אֲצֵל אֲאֻמֹּר וְהַרְפוּאִים גִּמְרוּ בְּדַעַתָם לְכַרּוֹת אֶת רִגְלוֹ, לְאַחַר שֶׁשְׂאֵלְתִי אֶת רַבִּינוֹ, וְאִמַּר שֶׁלֹּא צָרִיךְ, בִּיטְלָנוּ אֶת הַטִּיפּוֹל, וְאֲאֻמֹּר חִי כֵךְ עוֹד הַרְבֵּה זְמוֹן, לְטַעֲנַת הַרְפוּאִים, הִיא צָרִיךְ ח"ו לְהִפְטֵר מִן הָעוֹלָם לְאַחַר כְּמֵה יָמִים, רוּחַ קִדְשׁוֹ שֶׁל רַבִּינוֹ הִיא בְּדֶרֶךְ כִּלְלֵי בְּצִינְעוּת, הוּא הִיא אֹמֵר מִסְתַּמָּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵךְ, אֲבָל זֶה הִיא בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ."

"בְּתַקּוּפָה הָאֲחֻרָנָה זֶה כִּבֵּר הִיא פְּתוּחַ יוֹתֵר, רַאִינוּ אֶת זֶה בְּחוּשׁ, כֵּאֲשֶׁר הִגַּעְתִּי בְּפַעַם הָאֲחֻרָנָה רֵאִיתִי בְּחוּשׁ, כִּיֶּצֵד רוּחַ הַקְּדוֹשׁ מְדַבְּרַת מִתּוֹךְ גְּרוֹנוֹ, וְרַבִּינוֹ אִף לֹא מִסְתִּיר זֹאת, כִּי הַתּוֹרָה, אֲצֵל רַבִּינוֹ הִיא יוֹתֵר מֵהַכֵּל, יוֹדְעִים כּוֹלֵם שְׁבַמְלַחְמַת הַמְּפֻרָן, רַבִּינוֹ הוֹרָה שֶׁאֵינִי מֵה לְפַחַד כִּלְלֵי, לְאַחַר שָׁנִים שֶׁאֵלּוּ אֶת הַרְבִּנִית ע"ה כִּיֶּצֵד הוֹרָה כֵן רַבִּינוֹ, הִיא אֲמַרָה, שֶׁרַבִּינוֹ הַסְּבִיר לֵה, שֶׁאֵם הִיוּ יוֹדְעִים אֲנָשִׁים כְּמֵה דְפִי גִמְרָא מְקִיפִים אֶת בְּנֵי בְּרַק, לֹא הִיוּ מְפַחְדִים, בְּרוּךְ ה' שִׁכְעַת זְכוּתֵי לְסִיּוּם ש"ס לְעֵילוּי נִשְׁמָתוֹ הַטְּהוֹרָה, וּבִדְוָאֵי שֶׁרַבִּינוֹ שִׁמַּח בְּזוֹה, וְיִהְיֶה מְלִיץ יוֹשֵׁר עַל כּוֹלָם."

דְּבַרֵי בְּרַכָּה נִשְׁמַעוּ מֵרֹאשׁ עִירִיית בְּנֵי בְּרַק וּמְקוֹרְבוֹ שֶׁל מִרְוֵן זְצוּק"ל הַרְבֵּה אֲבַרְהָם רַבִּינוֹשְׁטֵיין ה"ו, שֶׁנִּשְׂא דְבָרִים קְצָרִים וְאִמַּר, שֶׁאֵם הִיוּ רוֹצִים לְשִׁמּוֹעַ אֶת תְּמַצִּית חִיּוּ שֶׁל רַבִּינוֹ, וְהַמּוֹרֶשֶׁת שֶׁאוֹתָהּ הַשְּׂאִיר לָנוּ נִצְנַח, אֲזַ אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁזֶה פֶּשׁוּט לְלַמּוּד וְלַלְמוּד וְלַלְמוּד תְּשַׁעִים וְשׁוֹלוֹשׁ שָׁנִים בְּרִצְפוֹת לְלֹא הַפְּסַק.

מִן הַגֵּרֵמ"צ בְּרַגְמָן שְׁלִיט"א: "הַזְכוּת שֶׁל כְּבוֹד הַתּוֹרָה"

מִן הַגֵּרֵמ"צ בְּרַגְמָן שְׁלִיט"א נִשָּׂא דְבַרֵי בְּרַכָּה לְכָל הַלּוּמָדִים וְהַמְסִיּוּמִים, בְּדַבְרֵי אִמַּר, "כָּל הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי שֶׁל מִרְוֵן הַגֵּר"ח זְצ"ל, הִרִי יֵשׁ לָהֶם אֶת הַזְכוּת הַזֶּה שֶׁל כְּבוֹד הַתּוֹרָה, וְזְכוּתוֹ שֶׁל רַבִּינוֹ הַגְּדוֹל זִע"א, תַּעֲמוּד לָהֶם שֶׁתִּשְׁרָה שְׁכִינָה בְּמַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם, וְנוֹשַׁע מִכָּל צַרּוֹתֵינוּ, וּבְקִרְבוֹ נִזְכֵּה לְבִיאַת מִשִׁיחַ צְדָקֵינוּ בְּב"א."

חזון שיח

הוראות והנהגות מרן החזו"א זללה"ה כפי שפרשמו בכתבי הרב זצוק"ל

א] טבילת עזרא אינו דוחה תפלה בצבור (ר"ש קוסובסקי ז"ל וכו"ה במ"ב סי' פ"ח סק"ב ע"ש)

ב] ה' מתעטף בטלית ומוניח תפילין בחדרו ונכנס לביהכ"נ שבביתו להתפלל (רמ"ג, ועי' או"ח סי' כ"ה ס"ב)

ג] ה' מתפלל כותיקין כל השנה גם בשבת ויו"ט ומוטב להתפלל כותיקין ואפ"ל ביחידות וכן ה' נוהג כשלא ה' לו מנין (וכ"כ בבה"ל סי' נ"ט מחק תיבת נ"ט, ותיקן: נ"ח ד"ה ומצוה ועי' במעש"ר סי' כ"ה) מיהו כשהמנין שלו התאחרו קצת לבא המתין זמן מועט למנין אף שנתאחר איזה מינוט אחר הנץ ואמרו בשמו שותיקין אין הכונה ממש ברגע הנץ דלא מסתבר שהותיקין המתינו בשירה חדשה וגם קשה לצמצם אלא בערך ואפ"ל משהו לפניו או לאחוריו (וכן משמע קצת בגמ' שרב ברונא עלה בידו פ"א לכיון ממש הרגע ולא פסק חוכא מפומי' כולי יומא עי' ברכות ט' ב' ובתוס' וברבנו יונה)

ד] לא ה' ניחא לו שיסתכלו בשעון לצמצם הנץ ואמר דהוי כעין עושה תפלתו קבע (רמ"ג)

ה] שאלוהו אם ראוי להתפלל במהירות כדי להגיע ש"ע להנץ והשיב גם להתפלה יש חשיבות ולא רק להזמן

ו] ה' עומד בברוך שאמר וביברך דוד ובישתבח ועלינו (וכ"ה במ"ב סי' נ"א סק"א וברמ"א שם ס"ז ובאו"ח סי' נ"ג ס"א וסי' קל"ב ס"ב וע"ל אות ס"ו)

ז] ה' עומד לפני שהתחילו ויברך דוד (עי' רמ"א סי' נ"א ס"ז)

ח] שאלתי אם הגיע לברוך ה' לעולם אמן ואמן ושומע אז ברכה אם יכול לכיון שיעלה האמן גם להברכה והשיב שאינו עולה (ועי' מ"ב סי' ס"א סוף סק"ח וסי' קכ"ד סק"ד וכו"ש כאן)

ט] יתגדל ויתקדש בציר"י (וכדעת הגר"א במעש"ר סי' נ"ד) וכ"כ במ"ב סי' נ"ו סק"ב

י] כרעות' בדגש הכף (וכ"ה במעש"ר סי' נ"ד) ומפסיק ואח"כ אומר וימליך כו' (רמ"ג וכ"ה במ"ב סי' נ"ו סק"ב) וכן מפסיק מעט בין ברא לכרעות' (רמ"ג)

יא] שמענו בשמו שמותר לענות אמן בידים הצריכות נטילה (רמ"ג, והוא תמוה לכאול עי' רמ"א או"ח ס"ס פ"ד ובירו' ע"ז פ"ג ה"ד ואולי ס"ל דדינו כבית אמצעי של מרחץ ע"ש במ"ב סק"ז ולפ"ז דוקא בנגע במקומות המכוסים אבל אם ידיו מטונפות ממש אסור כמש"כ המ"ב בסי' פ"ה סקט"ו)

מתוך קונטרס הזכרונות

תגיד ליעקב

מתורת מרן רבנו הקהלות יעקב זללה"ה

כל תפלה שהיא לש"ש אינה חוזרת ריקם

ראוי לכל אחד לקבוע תפלה מיוחדת אחרי שמו"ע אחר אמירת פסוק יהיו לרצון להתפלל על הצלחה בתורה וביר"ש ולהנצל מיצה"ר ולהתפלל על כבוד שמים ית"ש שיתקדש בעולם ולהתפלל בכל לשון שיבחר, ע"ד עניניו הפרטיים היום יומיים שהיא לטובה ושלא יכשל ח"ו בהם באיזו חטא ועון.

אף שיעברו שנים על שנים וידמה לו שאינו פועל כלום בתפלתו ידע נאמנה שאין תפלתו ח"ו לבטלה כי ברוב הימים ימצאנו דכל תפלה שהיא לש"ש אינה חוזרת ריקם.

דו"ש ומברכו בכל טוב ובהצלחה בתורה ויר"ש

יעקב ישראל קניבסקי

קריינא דאיגרתא נ"ד

שמונה עשרה ללא קריאת שמע וברכותיה

אברך שהיה אומר בלילה שיעור לבע"ב ולאחר השיעור התפללו תפילת "ערבית", רצה בקביעות להתחיל שמו"ע ללא ק"ש וברכותיה מכיון שהוא היה מתפלל יותר לאט מלומדי השיעור, א"ל רבינו זיע"א: הגם שלהלכה בתפילת מעריב אם פגע בציבור שמתפלל שמו"ע א"צ לסמוך גאולה לתפילה אעפ"כ "בקביעות" אין לבטל מלסמוך גאולה לתפילה שהוא דינא דגמ'.

תפילתו של רבינו מרן בעל הקה"י זצוקללה"ה

מתפילותיו של רבינו זיע"א נשתרשו בלבי כמה פרטים. תפלת אהבה רבה, איך שהיה מתחנן "והאר ענינו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך" והיה נאנח מקירות לבו. ופעמים רבות ראיתי שזלגו מעיניו דמעות בתחנונים אלו. אשרי עין ראתה זאת!

ואת תפלת "עזרת אבותינו" כשלפעמים כבר עמדו בני הישיבה בתפלת הלחש ושמעו את רבינו שאחז עוד בתפלה זו, איך שהיה מנגן מילה אחר מילה כמונה מעות בניגון המיוחד שלו, וכמה חיזוק באמונה שאבנו מתפלה זו, ושהרגשנו בשעת אמירתו "ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע" את הדברים כפשוטן, וכשהיה מנגן משפיל גאים וכו' ועוזר דלים, שמענו את פירוש המלות והרגשנו את מה שנאמר "תועבת ה' כל גבה לב", וכשהיה רבינו נאנח באמירת ועונה לעמו בעת שועם אליו הרגשנו הדברים - שנענים ע"י תפלה, ובעיקר שהגיע רבינו לאמירת "צור ישראל" איך שהיה מבקש בתחנונים, "קומה בעזרת ישראל", - היתה הרגשה טובה - רבינו מבקש עלינו קומה בעזרת ישראל...

ישיבה לפני המתפלל

כשרבינו חפש מקום לשבת בעת חזרת הש"ץ ומסתכל אנה ואנה אם עומדים שמו"ע ואיפה יכול לשבת, ולפעמים כשכבר התישב והבחין במי שעומד שמו"ע היה קם ממקומו כמי שהכישו נחשו ראינו בחוש את הפחד של רבינו לא לעבור ח"ו על סעיף בשו"ע.

הלכות והליכות הקה"י

הרב זצוקל עובר לפני העמוד ביארצייט של אביו רבינו הקהילות יעקב זצוק"ל

שיעורי הירושלמי

נמסרים לטובת נשמת רבינו מרן זצוק"ל

ע"י בנו הגאון רבי יצחק שאול קניבסקי שליט"א

בכל יום בשעה 13:50

לאחר תפילת מנחה בבית המדרש לדרמן

עם תחילת הלימוד במסכת דמאי

ניתן לשומעם במערכת 'קול הלשון'

ובמספר ישיר 073-321-2004

מְרִישֵׁי תַלְמִידִים

בְּעֵינֵי תַפִּילָה

רשימות שנכתבו ע"י תלמידי הרב זצ"ל, כפי מה שראו בעיניהם

- שח האר"ש שליט"א, שפעם אמו הרבנית ע"ה, שאלה את בעלה - הרב זצ"ל: "כיבד אתה מצליח לכיון בכל השמות הקדושים שבתפילה?", הרב זצוק"ל השיב: "כשמתרשמים לכיון את מה שכתוב בהלכה, מתרשמים, הכל ההרצל עושה", ותמיד אבא חופר על פה: "לאט לאט, מכוונים ומתרשמים".
- סיפר הרב זצ"ל שהחפ"א בחודש אחר הניתוח התפלל בישיבה אל שמונה עשרה וקדושה, רק לקדושה ובא לציון קם, כנראה שלפה היה לו כח לקום.
- אחד ניסה לומר להרב זצ"ל שהסליחות עם פירוש צמוד וכדו', יש כמה חוסר טעם כיון שאחרים ונעצרים, ומסתכלים בכל רגע, אך הרב זצ"ל לא קיבל את דבריו, והלה הציע שאולי יכינו את הפירוש לפני התפילה, אחר הרב זצ"ל שכך אפשר לשכות.
- שח האר"ש שליט"א: "אמא הרבנית ע"ה, על אלף חביבותה המיוחדת לתפילת הנץ, ולתפילה בזיכור בכלל, כשהיו היעדים בבית, הייתה אמא נשארת עם היעדים, ומתפללת ביחידות, לעמדתו, שאשה על אלף שהיא מחוייבת בתפילה, כשעוז הבית עדיין על אבה, הרי היא מחוייבת לבית, כדי לסייע לבעלה, כי פהו תפקידה".
- באחת ההפגמוניות, עמד יעד אחד הרב זצ"ל בתפלת מנחה, ונענה ראשו לצדדים במסק תפילתו, לאחר התפלה, קרא לו הרב זצ"ל ואמר לו, שכאשר מנעם את הראש קדימה ואחור, פה נקרא שאומר כן, וכשמנעם את הראש לצדדים פה נקרא שאומר לא, האם אתה רוצה לומר להקב"ה כן או לומר לא. לאחמ"כ שאל אותו בנו האר"ש שליט"א אם כוונתו להא דבמשנ"ב כתוב שפה דרך שחל ויאווה, א"ל הרב זצ"ל, נכון, אבל את פה היעד לא היה מבין.
- שאלו להרב זצ"ל איך לשמר לכל הסנה החיפוק של ימים נוראים? אחר הרב זצ"ל תפלה בכוונה'.
- אחד אחר להרב זצ"ל שהוא בעל תפלה ביום כיפור ומפחד, אחר לו הרב זצ"ל תפילה לא מליקה'.
- אחר הרב זצ"ל: 'אפשר לומר תפלת השל"ה בשבת ער"ח סיון, כי תפלה אפשר'.
- יהודי התאונן בפני הרב זצ"ל על קשיים שיש לו, אחר לו הרב זצ"ל: 'ככה פה בעולם הפה, אין דבר שאין בו קשיים, ובכוונה עושים משמים שיהיה קשיים בכל דבר, כדי שהאדם יתפלל לה'.
- יהודי ביקש סאולה לפרנסה, אחר לו הרב זצ"ל: 'הסאולה הכי טובה פה להתפלל, ופה מוציע יותר מהכל'.
- ביקשו לשאול בדחיפות על יהודי שעבר על איסור כרת מסוים, וכבר מתו לו שתי יעדים והסאר חוששים, מה צריכים לעשות? השיב הרב זצ"ל שיתפללו לה' בפה ויבקשו ממנו רחמים בכל נוסח שרוצים.
- היה קהילה בחו"ל, שהייתה שם יעדה קטנה, שלא התעוררה מניתוח כבר פמן רב, ושאלו להרב זצ"ל, במה להתחמק, אחר הרב זצ"ל: 'שיתפללו, ויעמדו הלכות טריפות'.
- יהודי התלונן בפני הרב זצ"ל שקשה לו בשידוכים, ורוצה ברכה שילך קל. אחר לו הרב זצ"ל: 'הלא ביא' (סוטה ב' א' ועוד) כתוב שקשה לפוּסַחַן ואתה רוצה שפה יהיה קל, אין ברירה כך פה הולך, תתפלל שפה יהיה מהר'.
- בקהילה שקרו שם כמה מקרים, שנפטרו אחד מההורים באופן לא רציני, ושאלו להרב זצ"ל, במה להתחמק, אחר להם הרב זצ"ל: 'להתפלל שחרית בנץ החמה'.
- אחד שאל להרב זצ"ל, מה לעשות עם בנו שסובל מכפייתיות ברוחניות, אחר לו הרב זצ"ל: 'להתפלל'.
- בני ישיבה, באו להרב זצ"ל, ובפיהם שאלה: 'בכל שנה חמישים בחורים מתאריסים, והסנה בקושי ארבע התארוסו, ולא פו בלבד, אלא שסם כמה התארשו, וחלקם עפבו שידוך מה להתחמק, מה לעשות', אחר להם הרב זצ"ל עצה אחת: 'להתפלל'.
- אחד שאל להרב זצ"ל, איך פוּכִים שהתפילות יתקבלו בשמים בר"ה, השיב הרב זצ"ל: 'להתפלל בכל שלם'.
- שאלו להרב זצ"ל, היכן עדיף להתפלל בכותל או במירון, השיב הרב זצ"ל: 'בכותל'.

מעמד סיום הש"ס הראשון של אלפי לומדי 'שיח התורה'

שיחת חולין

המנעשה והמתחדש בעיני דיומא

בשורה טובה לשוחרי התורה, כאשר בתקופה הזו נמצאים רבני מכוני 'שיח אמונה', לקראת סיום מלאכת הקודש בהכנת המפתחות המפורשים על דרך אמונה' הלכות שמיטה ויובל מהדורת 'שיח אמונה'. עם תחילת שנת השמיטה מיהרו ב'שיח אמונה' את הוצאת הספר, שאכן האיר באור יקרות את תורת השמיטה השנה, אולם במקביל המשיכו צוות המכון לעבוד על הכנת המפתחות, כאשר כעת בס"ד נמצאים לקראת סיום המלאכה הכבירה, ביצירת מפתח נוח למציאת כל דיני השמיטה מתוך ספרו הגדול של הרב צוק"ל כולל הביאורים והמוספים שבמהדורת 'שיח אמונה'.

מעמד נכבד לכבודה של תורה התקיים בהכנסת ספר תורה לבית הרב צוק"ל ע"י מוסדות דרך אמונה שבראשות הגרא"ש כהן שליט"א. ספר התורה הוכנס למנין המתקיים בקביעות בבית הרב צוק"ל, כשכתיבת האותיות התקיימה בבית הרב צוק"ל, בשילוב שמחה של מצוה בצל האבל הכבד והחלל העצום.

בימים האחרונים התקיים סיום מסכת פאה בשיעורי הירושלמי הנמסרים לע"נ הרב צוק"ל על ידי בנו הגאון רבי יצחק שאול קניבסקי שליט"א בבית המדרש 'לדרמן', בכל יום לאחר תפילת מנחה. כשלאחר מכן התחילו בשיעור בלימוד מסכת דמאי. השיעור היומי מתקיים מלבד השיעור הקבוע בכל מוצאי שבת קודש בבית הרב צוק"ל כשתלמידי הרב צוק"ל ובני המשפחה מקדישים את הלימוד לטובת נשמת הרב צוק"ל.

בסיום מעמד סיום הש"ס הראשון שנלמד ע"י לומדי 'שיח התורה', התקיימה חלוקת המלגות למאות הזוכים לתמידי החכמים ובני הישיבות שלמדו את הש"ס לע"נ הרב צוק"ל וכן השתתפו בכל מסלולי הלימוד והחיוזק של 'שיח התורה'. הלומדים שעלו בגורל ולא עלה בידם להשתתף במעמד הסיום, יוכלו לקבל את זכיתם בבית הרב צוק"ל רחוב רשב"ם 23 בני ברק, לברורים בנוגע לזכיות יש לפנות למכון שיח אמונה בדוא"ל:

se3077700@gmail.com

תיקון טעות: עקב תקלה טכנית בלוח הלימוד של 'שיח התורה' לחודשים סיון ותמוז, שבגינה נרשם חומר הלימוד של אחד הימים מספר פעמים, נמסר ממכון 'שיח אמונה' כי יש לדלג בכל יום לחומר הלימוד של שני ימים קדימה, כשבמהדורה הבאה של הלוח תתוקן הטעות א"ה.

מילה בסלע

מה שנעשה ע"י תפילת נברא לא נחשב 'בידי שמים'

דברים ה' כ"ו מי יתן וגו', המקום ב"ה מניח את הבחירה ביד האדם, אבל האדם רשאי להכריח את רעהו לעבודתו ית' בין בכפי בין בפיתוי ולא הוי ביטול הבחירה כיון דהמעשה עושה בבחירה וכל ישראל כאיש אחד והיינו מי יתן שיהי' בין צדיקי הדור משתדלים לקרב לב כל העם לעבודתו

מה נהדר

מראות הוד משולחנו של הרב צוק"ל בימים אלו

גאב"ד בד"ץ בני ברק הגר"ש רוזנברג שליט"א בהכנסת ספר תורה לבית הרב צוק"ל ע"י מוסדות 'דרך אמונה'

תלמידי תלמוד תורה 'דרכי אבותינו' ממודיעין עילית במבחן בבית הרב צוק"ל אצל בנו הגר"ש קניבסקי שליט"א

תלמידי תלמוד תורה 'עטרת שלמה' מבני ברק במבחן בבית הרב צוק"ל אצל בנו הגר"ש קניבסקי שליט"א

תלמידי תלמוד תורה 'הגדת' מפסגת זאב מתברכים בבית הרב צוק"ל אצל בנו הגר"ש קניבסקי שליט"א

מכון 'שיח אמונה'

לאודות ספרי מן וסכנה"ג הגר"ח קניבסקי זצוק"ל

טל: 03-30-77700 < פקס 072-2606425

שלמטר לשמיעת שיעורי השמיטה

הגאון רבי יצחק שאול קניבסקי שליט"א

03-308-5000

להרשמה לקבלת העלון se3077700@gmail.com

לע"נ מרון רבינו צוק"ל

הונצח ע"י תלמידו ומקורבו המובהק

הגאון רבי אברהם ישעיהו שטרן שליט"א

